

POSTANOWIENIE

Dnia **13 grudnia 2012 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

	Przewodniczący:	SSA Marta Pańczyk - Kujawska
--	-----------------	-------------------------------------

po rozpoznaniu w dniu **13 grudnia 2012 r.**

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku **Wojewódzkiego Szpitala (...)w K.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w J.**

z udziałem **zainteresowanego S. N.**

na skutek **zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Okręgowego w Krośnie z dnia 6 listopada 2012 r. o sygn. akt IV U 713/12 w przedmiocie odmowy zwolnienia od opłaty sądowej**

p o s t a n a w i a:

o d d a l i ć zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 6 listopada 2012 r. Sąd Okręgowy w Krośnie na podstawie art. 103 ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. nr 167, poz. 1398 ze zmianami) oddalił wniosek o zwolnienie Wojewódzkiego Szpitala (...)w K. od opłaty sądowej od zażalenia. U podstaw takiego rozstrzygnięcia legło uznanie przez Sąd I instancji, iż odwołujący nie wykazał braku dostatecznych środków na uiszczenie opłaty sądowej w kwocie 30 zł, bowiem pomimo wysokiego zadłużenia Szpital nadal funkcjonuje, posiada więc środki na regulowanie bieżącej działalności, a nadto prowadzi kosztowne inwestycje. Sąd podkreślił, że wnioskodawca skorzystał już ze zwolnienia z opłaty sądowej od apelacji, a obecnie domaga się dalszego zwolnienia od kosztów sądowych celem konwalidacji własnych uchybień procesowych i cel ten zamierza osiągnąć kosztem Skarbu Państwa.

W zażaleniu na powyższe postanowienie, wnioskodawca zarzucił naruszenie art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, przez błędną wykładnię i przyjęcie, że nie zachodzą przesłanki do zwolnienia go z obowiązku ponoszenia w całości opłaty od zażalenia w niniejszej sprawie. W ocenie wnioskodawcy fakt istnienia na dzień 22 sierpnia 2012 r. zobowiązań w wysokości 46.257.523 zł i straty na poziomie 38.891.713 zł. stanowią wystarczające przesłanki do zwolnienia go od ponoszenia przedmiotowej opłaty. Odwołujący podkreślił również, że pomimo iż wysokość opłaty sądowej, od której zwolnienia się domaga jest niewysoka, to jednak jej wniesienie w 100 sprawach sądowych zawisłych obecnie przed sądem Okręgowym w Krośnie, stanowi znaczne obciążenie dla sytuacji finansowej Szpitala.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego rozstrzygnięcia i zwolnienie z obowiązku ponoszenia opłaty sądowej od zażalenia.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie zważył, co następuje :

W ocenie Sądu Apelacyjnego skarżący nie podważył skutecznie ustaleń i wniosków, które legły u podstaw wydania przez Sąd Okręgowy w Krośnie zaskarżonego rozstrzygnięcia.

Przypomnieć należy, że stosownie do treści art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nie będącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli ta wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie. Zaakcentować należy, że zawarte sformułowanie „jeżeli wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie” należy rozumieć jako obowiązek wykazania trwałej niemożności uzyskania środków na uiszczenie kosztów sądowych. Mieć na uwadze należy, że zwolnienie od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych stanowi wyjątek. Regułą jest zaś ponoszenie przez strony kosztów postępowania związanych z dochodzeniem swych praw.

W niniejszej sprawie wnioskodawca dochodzi zwolnienia z ciążącego na nim obowiązku uiszczenia opłaty podstawowej od wniesionego zażalenia w wysokości 30 zł. Dowodząc zasadności złożonego w tej mierze żądania Szpital (...) w K., powołał się na trudną sytuację finansową skutkującą utratą płynności finansowej w związku z wykazaną stratą w wysokości 38.891.713,00 zł przy zobowiązaniach wynoszących 46.257.523,00 zł. W wywiedzionym zażaleniu, podtrzymując twierdzenia zawarte we wniosku o zwolnienie z opłaty wnioskodawca podkreślił – odnosząc się do stanowiska Sądu Okręgowego zawartego w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, iż koszty pensji zatrudnionych pracowników zostały przez niego zabezpieczone, gdyż są to koszty bieżącej działalności, które mógł on przewidzieć, a dalej, że zwolnienie z opłaty sądowej umożliwi mu obronę swych praw przed sądem.

Oceniając zasadność zarzutów zażalenia mieć na uwadze należy, że rzeczywistość gospodarcza wymaga od podmiotów prowadzących jakąkolwiek formę działalności na rynku, w tym od tych których działalność nie jest nastawiona na uzyskiwanie zysku, dysponowanie określonymi środkami finansowymi, a dalej ich rozmyślne wydatkowanie. Planując zaś swoje wydatki jednostki te - przewidując realizację swoich praw przed sądem - powinny uwzględniać także konieczność wygospodarowania środków na prowadzenie procesu sądowego. Planowanie bowiem wydatków bez uwzględnienia tej zasady, ocenione być musi jako dokonane z naruszeniem zasady równoważności w traktowaniu powinności finansowych przez zobowiązanego, gdyż obowiązek uiszczania kosztów sądowych wobec Skarbu Państwa jest co najmniej równorzędny z obowiązkiem wywiązywania się z innych zobowiązań związanych z prowadzeniem działalności. Stąd też koszty dochodzenia praw przed sądem powinny być w kalkulowane w koszty prowadzonej działalności i uwzględnione przy planowaniu wydatków. Tymczasem z treści zażalenia wnioskodawcy nie wynika, aby w jakikolwiek sposób zabezpieczył on - planując swoje wydatki - sumy na ewentualne koszty sądowe związane z koniecznością dochodzenia swych praw przed sądem. Sama zaś okoliczność, że działalność Szpitala przynosi stratę, nie może powodować, że wszczęte z jego inicjatywy postępowanie prowadzone będzie na koszt Skarbu Państwa, tym bardziej że koszt ten kształtuje się na poziomie opłaty podstawowej. Nadmienić należy, że strona która realizuje swoje zobowiązania w taki sposób, że wyzbywa się zdolności do zapłaty kosztów sądowych - preferencyjnie traktując inne zobowiązania - nie może prawnie skutecznie podnieść zarzutu, iż odmowa zwolnienia jej od kosztów sądowych jest ograniczeniem dostępności do realizacji jej praw przed sądami (por. wyrok Sądu Sadu Apelacyjnego w Gdańsku I ACz 393/92, Wokanda 1993/2/32).

Reasumując przyjąć należało, że Sąd Okręgowy prawidłowo ocenił sytuację finansową wnioskodawcy w aspekcie możliwości uiszczenia przez niego przedmiotowej opłaty sądowej. W tej sytuacji Sąd Apelacyjny - nie znajdując podstaw do uwzględnienia złożonego zażalenia - orzekł, jak w sentencji na podstawie art. 385 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc.

Zarządzenie:

1/. (...)

2/.(...)